

PRODUCTDOSSIER AVP 2017-09

AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING VOOR PARTICULIEREN

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting / Conclusies

- Marktdefinitie
- Marktomvang
- Aanbieders
- Product aanbod
- Klantervaringen
- Distributie
- Schade
- Kosten en rendement

Bijlagen

- Ontwikkeling aantal huishoudens
- Voorwaardenvergelijking
- Premievergelijking
- Gegevens op basis van Solvency I jaarstaten
- Disclaimer

SAMENVATTING / CONCLUSIES

- Productdifferentiatie is niet of nauwelijks aanwezig. Toch zijn de prijsverschillen erg groot en lijkt er geen correlatie te bestaan tussen de kwaliteit van de dekking, het eigen risico en de hoogte van de premiestelling.
- Het is daarom de vraag:
 - of de markt voldoende transparant is voor de consument om de juiste keuze te maken;
 - of de juiste keuzes door óf voor de consument gemaakt worden (klant belang centraal);
 - of de concurrentie tussen aanbieders en de marktwerking wel voldoende is;
 - of de consument zich voldoende laat adviseren.
- Overwogen kan worden de premiestelling verder te differentiëren door toevoeging van de risicofactor "bezit honden". Daarnaast kan een eigen risico voor materiële schade ingevoerd worden om de declaratie van schade aan mobiele apparatuur te ontmoedigen.
- Een groot aantal verzekeringnemers kan een nieuwe kwalitatief uitgebreidere en/of goedkopere aansprakelijkheidsverzekering afsluiten, indien zij overstappen naar een andere aanbieder of het meeste actuele product van de huidige aanbieder.
- Indien het klantbelang centraal staat zouden verzekeraars én adviseurs:
 - hun verzekeringnemers met een te laag verzekerd bedrag een nieuwe polis moeten aan te bieden;
 - de premiegrondslagen periodiek moeten actualiseren zodat bijvoorbeeld geen hoogbejaarden nog extra premie betalen voor het meeverzekeren van inwonende kinderen;
 - de meest actuele producten actief aan moeten bieden aan verzekeringnemers.
- Aanbieders kunnen een daling van de schadelast én de kosten realiseren door uitbesteding van werkzaamheden aan gevolmachtigden.

Arthur Goes | KoKo Kroup
Postbus 92072, 1090 AB Amsterdam
Mobiel: +31 (0) 6 16 58 01 05
arthur@kokokroup.nl | www.kokokroup.nl

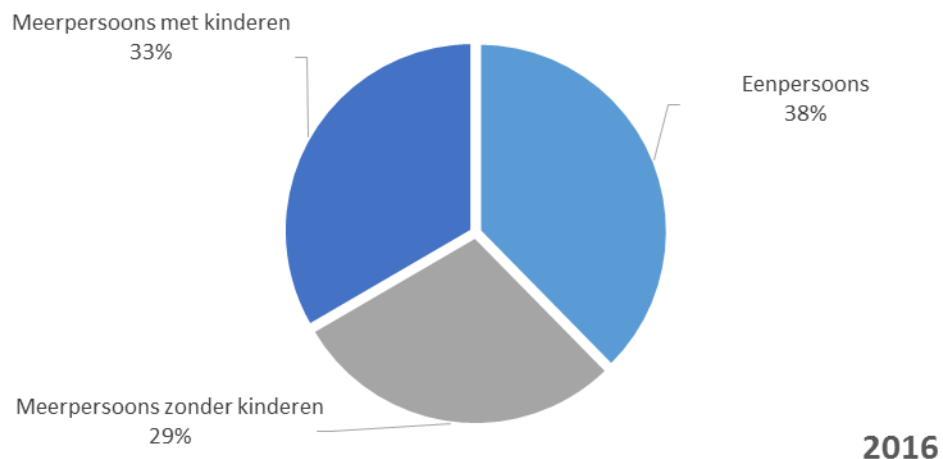
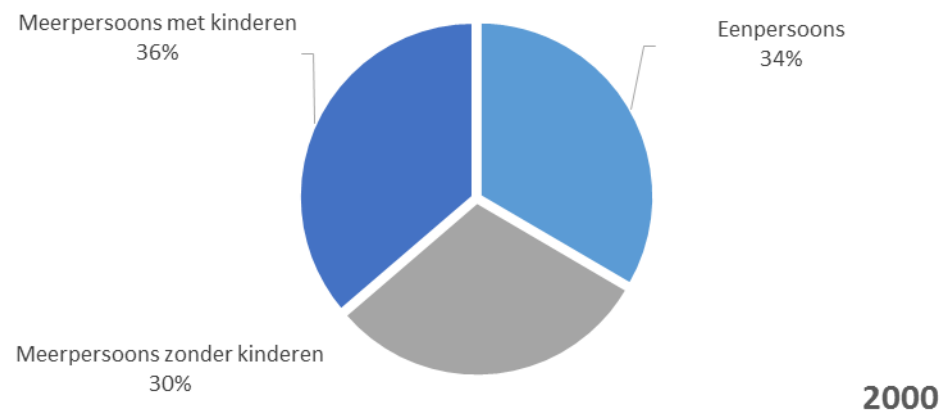
Nieuwe wegen vinden en het verschil maken, omdat het anders kan!

MARKTDEFINITIE

- Met de 'Aansprakelijkheidsverzekering voor Particulieren (AVP)' is de verzekeringnemer verzekerd voor schade die hij/zij of een gezinslid per ongeluk heeft gemaakt aan spullen van een ander of een ander verwondt en hij/zij volgens de wet aansprakelijk is voor deze schade.
- In tegenstelling tot de basis zorgverzekering en de WA-verzekering voor bezitters van motorvoertuigen, hoort de AVP niet tot de wettelijk verplichte verzekeringen. Een AVP hoort echter wel thuis in het basispakket van verzekeringen, omdat iedereen per ongeluk schade kan veroorzaken en/of aansprakelijk gesteld kan worden voor een schade.
- Een 'Aansprakelijkheidsverzekering voor Particulieren' kan alleen worden aangeboden door verzekeraars die over de juiste vergunning beschikken afgegeven door De Nederlandsche Bank (DNB).
- Ook buitenlandse verzekeraars kunnen via bijkantoren verzekeringsproducten in Nederland aanbieden. Dit mogen zij doen op basis van een vergunning verkregen in een ander EU-land. Deze verzekeraars staan niet onder toezicht van DNB maar van het land waar zij hun hoofdvestiging hebben.
- Daarnaast kunnen gevolmachtigden optreden namens één of meerdere Nederlandse of buitenlandse verzekeraars en ook verzekeringsproducten onder eigen naam aanbieden. Deze gevolmachtigden staan niet onder toezicht van de DNB, maar onder toezicht van de verzekeraars die optreden als risicodragers en de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

MARKTOMVANG (AANTAL HUISHOUDENS)

- Het aantal huishoudens¹ in Nederland is de afgelopen decennia flink gegroeid tot 7,7 miljoen: doordat de bevolking groeit, en mensen steeds vaker en steeds langer alleen wonen en ook ouder worden.
- Volgens de CBS huishoudensprognose (2016) zullen er tussen 2016 en 2060 ongeveer 900.000 huishoudens bijkomen. De gemiddelde groei zal afvlakken van 0,8% (2000 – 2016) naar 0,25% (2017 – 2060):
 - in 3 regio's wordt een daling verwacht: Delfzijl en omgeving, Zuidoost Drenthe en Zeeuwsch-Vlaanderen;
 - in Zuid-Limburg, Noord-Limburg, de Achterhoek en Oost-Groningen blijft het aantal huishoudens ongeveer gelijk;
 - in de regio's van de Randstad is de groei beduidend. Ook in de meeste regio's in de rest van Nederland groeit het aantal huishoudens nog door, ondanks een min of meer stabiel aantal inwoners.
- Het proces van huishoudensverdunning - de daling van de gemiddelde huishoudensgrootte - zal in de toekomst doorgaan.

MARKTOMVANG (PENETRATIEGRAAD & PREMIENIVEAU)

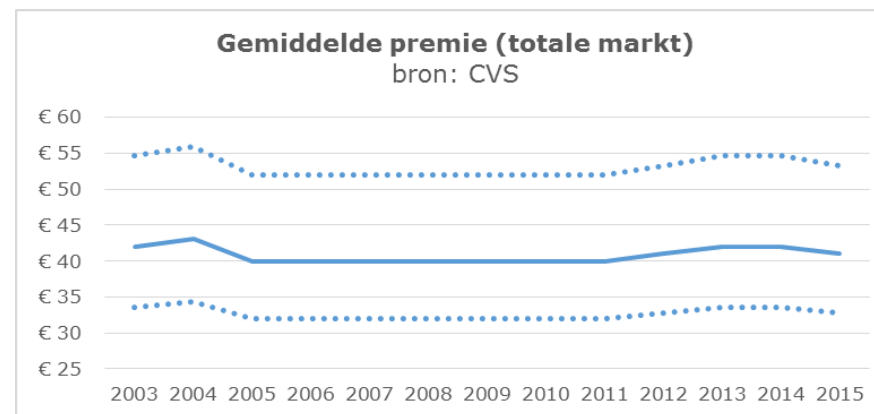
Penetratiegraad

- De penetratiegraad van de AVP ligt, afhankelijk van leeftijd, inkomen en soort huishouding, volgens het Centrum voor Verzekeringstatistiek (CVS) tussen de 99,7% en 100%.
- De markt is verzadigd waardoor er nagenoeg uitsluitend sprake is van een vervangingsvraag.
- De geringe groei van het aantal huishoudens komt voor een belangrijk deel door de sterke daling van de paarvorming. De aanwas op de markt bestaat derhalve voornamelijk uit jonge alleenstaanden. Gelijktijdig daalt het natuurlijk verval door de vergrijzing.
- Gebaseerd op eerder onderzoek van het CBS (2011), concluderen wij dat de aanwas circa 1,5% en het natuurlijk verval ongeveer 0,5% van het aantal huishoudens bedraagt.

Premieniveau

- De gemiddelde premie (totale markt, exclusief volmachttekening) per AVP is redelijk stabiel en schommelt net boven de € 40,-.

- Voor nieuw af te sluiten verzekeringen ligt het premieniveau voor eenpersoonshuishoudens 30% onder en voor meerpersoonshuishoudens 20% boven het gemiddelde premieniveau.

- Uit een representatieve steekproef¹ blijkt dat de gemiddelde premie bij gevolmachtigden de laatste jaren gestegen is van € 32,96 in 2013 tot € 40,30 in 2016 en inmiddels vergelijkbaar is met het landelijk gemiddelde.
- Wij verwachten dat de gemiddelde premie de komende jaren zal dalen tot (ruim) onder de € 40,- per jaar.

MARKTOMVANG (PREMIEVOLUME)

- De marktomvang (2016) voor AVP bedraagt € 293 miljoen (bruto premie).
 - De marktomvang is uitgedrukt in bruto verdiende premie en berekend door het Centrum voor Verzekeringsstatistiek op basis van opgaven van verzekeraars onder toezicht van de DNB. De marktomvang is vastgelegd in onder andere de publicaties "Omvang relevante markten t.b.v. self assessment Protocol intermediaire pools"
 - Ondanks de groei van het aantal huishoudens, wijkt de marktomvang in 2016 niet of nauwelijks af van de marktomvang in 2013.
 - Wij verwachten dat de marktomvang voor AVP tot 2020 minimaal met 2,5% zal krimpen tot € 285 miljoen (bruto premie).
- De verwachte daling van de gemiddelde premie elimineert de eventuele groei door de stijging van het aantal huishoudens en de huishoudingsverdunning.
 - De ontwikkeling van de marktomvang kan nog beïnvloedt worden:
 - indien aanbieders een verlaging van de bedrijfskosten realiseren en deze verlaging doorberekenen;
- en/of
- indien het technisch resultaat marktbreed (structureel) onvoldoende is door een te hoge geleden schadelast en de premies worden verhoogd;
- en/of
- een door marktwerking gedreven verder daling van de gemiddelde premie.

AANBIEDERS

- De totale markt voor Algemene aansprakelijkheidsverzekeringen kent een omvang van bijna € 1 miljard (2016). Een 40-tal aanbieders beschikt over de juiste vergunning van de DNB om algemene aansprakelijkheidsverzekeringen aan te bieden.
- Het segment particuliere aansprakelijkheidsverzekering bedraagt 30% van de totale markt voor Algemene aansprakelijkheidsverzekering. Ongeveer de helft van de aanbieders is actief binnen dit segment met één of meer eigen labels.
- Er zijn geen buitenlandse verzekeraars met een eigen label actief op de markt.

Tabel: Aanbieder en labels

Verzekeraar	Labels		
	Bank	Intermediair	Direct
Achmea	Interpolis	Avéro Achmea	Centraal Beheer / FBTO / Hema / Inshared
Nat-Ned / Delta Lloyd	ING Bank	Nationale-Nederlanden / Delta Lloyd	Ohra
ASR		ASR / Europeesche	Ditzo
Vivat / Reaal	SNS	Reaal / BLG	nowGo / Zelf
Aegon		Aegon	
ABNAMro	ABNAMro		
Univé			Univé / Zekur
Goudse		Goudse	
Allianz		Allianz / London	
VVAA			VVAA
NH1816		NH1816	
Generali		Generali	
Bovemij		Bovemij	
UVM		Unigarant	ANWB-leden
ZLM			
Klaverblad		Klaverblad	
Zevenwouden		Zevenwouden	
Private labels / Gevolmachtigden		onder andere: DAK	onder andere: Verzekerezelf / United Insurance / IAK / Zicht Meeus / VGA / AON Direct

PRODUCT AANBOD (DEKKING, EIGEN RISICO, PREMIE)

Dekking

De belangrijkste verschillen in dekking¹ beperken zich tot:

- Het meeverzekeren van schade veroorzaakt tijdens oppassen of tijdens logeren bij iemand anders en zo ja de maximale vergoeding.
- De maximale vergoeding voor schade tijdens een vriendendienst.
- Het meeverzekeren van maximaal 1 andere woning die permanent bewoond wordt en verhuurd wordt aan maximaal 2 particuliere huishoudens.
- Het meeverzekeren van schade door sport en spel en zo ja de maximale vergoeding.
- De maximale vergoeding bij schade aan zaken die een verzekerde onder zich heeft.

Tot de producten met één of meer van de markt afwijkende beperkingen in de dekking behoren de AVP's van Aegon, Allianz, Aon Direct, ASR, Bovemij, Centraal Beheer, Ditzo, FBTO, Generali, Goudse, Hema, ING Bank, Klaverblad, NH1816, nowGo, London, Reaal, SNS, Verzekerezelf, VGA, Zekur, Zelf, Zevenwouden en Zicht.

Tot de kwalitatief uitgebreidere producten behoren de AVP's van ABNAMro, Avéro Achmea, DAK Intermediair Collectief, Delta Lloyd, Ohra en Rabobank/Interpolis.

Eigen risico

- Vier aanbieders hanteren een eigen risico dat niet afgekocht kan worden: Hema (€ 100,-), IAK (€ 50,-), Inshared (€ 100,-) en Meeus (€ 50,-).
- Drie aanbieders hanteren een bijzonder eigen risico voor schade aan zaken die een verzekerde onder zich heeft (opzicht): Bovemij (€ 50,-), nowGo (€ 45,-) en Zelf (€ 45,-).

Premiestelling

- De premieverschillen² tussen de hoogste en laagste aanbieder kunnen oplopen tot ruim meer dan 100%.
- Er lijkt geen correlatie te bestaan tussen de kwaliteit van de dekking, het eigen risico en de hoogte van de premiestelling in vergelijking tot andere aanbieders.
- De premie is over het algemeen gebaseerd op de gezinssamenstelling, een (verhoogd) verzekerd bedrag en een (verhoogd vrijwillig) eigen risico.

PRODUCT AANBOD (VERZEKERDE BEDRAG)

- De meeste aanbieders bieden de keuze uit verzekerde bedragen tussen € 1 miljoen en € 2,5 miljoen.
- Bij een te laag verzekerd bedrag kan de rechter de verzekerde verplichten bij schade het meerdere zelf te vergoeden. Uit de jurisprudentie blijkt dat de grens gesteld wordt op € 1,25 miljoen.
- Bij een aantal aanbieders is het mogelijk een nieuwe AVP af te sluiten met een verzekerd bedrag dat niet toereikend is, t.w.: *Centraal Beheer, Delta Lloyd, Hema Verzekeringen, Nationale-Nederlanden, Zekur en Zicht*.
- Uit onderzoek door KoKo Kroup blijkt dat minimaal 12% van de lopende AVP's een te laag (minder dan € 1,25 miljoen) verzekerd bedrag kent.
- De gemiddelde premie op oude polissen met een verzekerd bedrag van minder dan € 1 miljoen, ligt 25% boven het landelijke gemiddelde.
- De data-integriteit is niet optimaal: bij 13% van de (oudere) polissen die door de aanbieders zelf worden geadministreerd, ontbrak in de databestanden expliciete informatie over de verzekerde som.

PRODUCT AANBOD (EIGEN RISICO)

- De meeste aanbieders bieden een AVP aan zonder eigen risico. Een hoger (vrijwillig) eigen risico kan invloed hebben op het claimgedrag van de verzekeringnemer, de schadefrequentie en de totale schadelast.
- Aan de hand van een aanvullende analyse¹ door Koko Kroup is het effect bepaald van een eventueel hoger eigen risico op de schadelast.

Tabel: Schadelast reductie bij hogere eigen risico's

Eigen risico	Minimaal	Gemiddeld	Maximaal
€ 100	8%	10%	12%
€ 250	19%	21%	23%
€ 500	30%	32%	34%

- Uitgaande van een schaderatio van 50% en een gemiddelde premie € 40,-, zal de premiekorting bij een hoger eigen risico voor de consument onvoldoende zijn (minder dan € 10,- per jaar).

- Het claimgedrag van de verzekeringnemer en de schadefrequentie lijkt niet significant beïnvloed te worden door een hoger eigen risico. Veelal is bij de aansprakelijkheidsstelling:
 - niet of onvoldoende duidelijk of de verzekerde daadwerkelijk aansprakelijk is;
 - wat uiteindelijk de hoogte van de schade zal gaan worden;
 - en blijkt achteraf op circa 25% van de schademeldingen niets uitbetaald te zijn.
- Een hoger eigen risico dient primair het belang van de verzekeraar (verlagen van de totale schadelast) en niet het belang van de klant. Ook niet indirect in de vorm van de verlaging van de schadebehandelingskosten door reductie van het aantal meldingen.

PRODUCT AANBOD (VERZEKERINGSKAARTEN)

- Om in een oogopslag te zien wat de belangrijkste kenmerken van een verzekering zijn, is in de regeling Verzekeringskaarten vastgelegd dat verzekeraars verplicht zijn op hun websites Verzekeringskaarten te publiceren.
- Hierop kunnen consumenten gemakkelijk zien wat wel en wat niet gedekt is. De Verzekeringskaart fungeert als eenvoudige en begrijpelijke visuele vertaling van de polisvoorwaarden.
- Niet alle aanbieders hebben een Verzekeringskaart voor AVP gepubliceerd op hun website. London, Univé, Zekur en Zelf voldoen (nog) niet aan de regels van het Verbond van Verzekeraars.
- Bij bijna de helft van de labels is de informatie op de Verzekeringskaart onvolledig of onduidelijk. De belangrijkste tekortkomingen zijn:
 - het - ten onrechte - niet vermelden van de maximale verzekerde bedragen voor de dekkingen: Oppassen of Logeren, Schade tijdens een vriendendienst, Schade aan gehuurde of geleende spullen, Schade door sport en spel;
 - een onduidelijke omschrijving van de uitsluiting Schade aan gehuurde spullen;
 - een onduidelijke omschrijving van de dekking bij Schade door sport en spel.
- De Verzekeringskaart vormen een verbetering in vergelijking tot de oude productwijzers. De Verzekeringskaart van de ANWB, Ohra, Inshared en Unigarant schiet alleen duidelijk tekort.

KLANTERVARINGEN

Er zijn twee soorten reviews & klachten: product-reviews en reviews waarbij het gaat om delen van of het geheel van de dienstverlening. In het kader van het productdossier AVP zijn de reviews geanalyseerd die geplaatst zijn op Zeker.com, een van de oudste en grootste reviewsites van Nederland voor schadeverzekeringen.

Uit deze analyse volgt dat:

- de AVP regelmatig wordt verward met de aansprakelijkheidsverzekering voor een Motorrijtuig;
- negatieve reviews nagenoeg altijd betrekking hebben op de schadebehandeling, terwijl juist de schadebehandeling de belangrijkste beeldbepalende factor is (bron: CVS Consumentenmonitor);
- klanten moeite hebben te begrijpen dat aansprakelijk gesteld worden of zich aansprakelijk voelen voor een schade, iets anders is dan daadwerkelijk ook aansprakelijk zijn;

- het vrij eenvoudig lijkt de beeldvorming te positief te beïnvloeden door met name reviews te verkrijgen bij klanten die net een nieuwe verzekering hebben afgesloten;
- het aantal waarnemingen per verzekeraar te gering is om een oordeel te kunnen vormen per verzekeraar.

Alle aansprakelijkheidsverzekeringen Over aansprakelijkheidsverzekeringen Ervaringen met aansprakelijkheidsverzekeringen

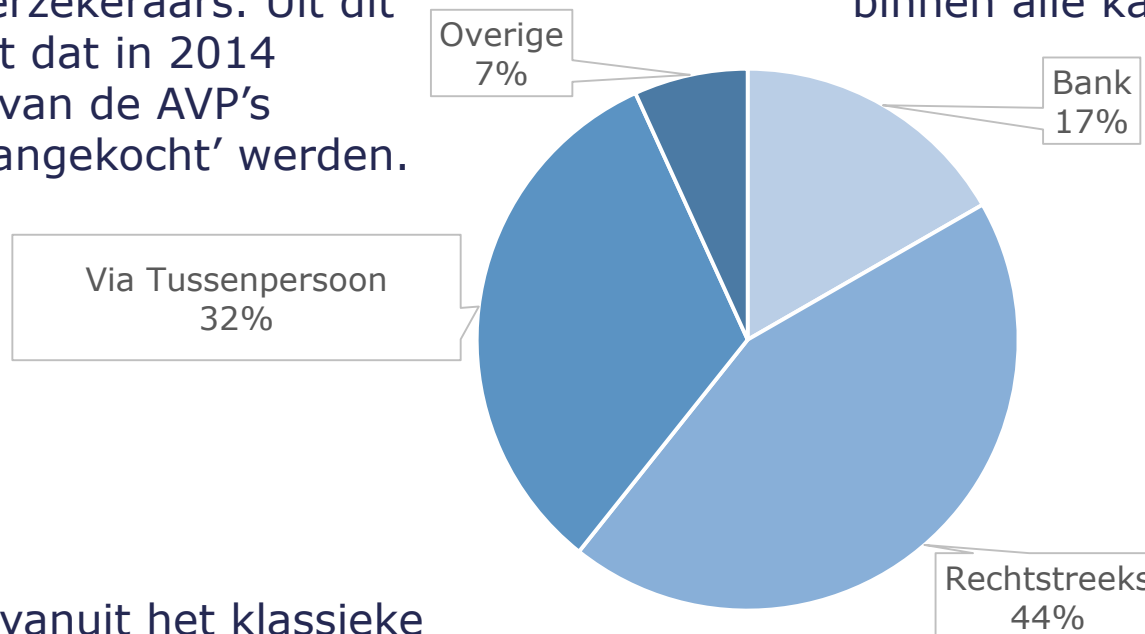
Reviews van aansprakelijkheidsverzekeringen

De laatste ervaringen met aansprakelijkheidsverzekeringen (gemiddeld een 7,8 gebaseerd op 575 reviews):

- 02/10 Unigarant is vlot en deskundig met het beoordelen van alle stukken. Ook maken ... Merijn D.
- 29/09 Univé maakt reclame dat ze dichtbij de mensen staan, maar uiteindelijk blijkt... J. N.
- 30/08 Betalen niet uit waar je recht op hebt. Je leven verruineerd en zij krijgen he... Carmen S.
- 19/05 1 Groot raam maar twee delen natuurstenen vensterbank. Doordat dit uit 2 delen... Martijn K.
- 23/04 NH1816 verdraait de feiten om maar niet uit te hoeven keren. NH1816 reageert b... Bruno D.
- 24/03 Prima bereikbaar, zeer klantvriendelijk en snelle (schade) afwikkeling. Nu wet... Ad en W.
- 24/03 Ik heb onlangs een klacht bij het KIFID ingediend. In ap... Jaap D.
- 24/03 In april 2016 heb ik een claim op mijn AVP ingediend. Verzekerezelf.nl wees de... Jaap M.
- 22/03 ZEER SLECHTE ERVARING. 20 jaar klant, nooit iets geclaimd, Zoon heft 100% schu... Joep J.
- 06/10 Ik was vorige week een midweek op texel (landal Stuffervallei). Ik had een pan... Dick van 't Z.

DISTRIBUTIE (MARKTAANDELEN)

- Het aandeel van de diverse aankoopkanalen is in kaart gebracht door Gfk, in opdracht van het Verbond van Verzekeraars. Uit dit onderzoek blijkt dat in 2014 een groot deel van de AVP's rechtstreeks 'aangekocht' werden.

- Ditzelfde geldt voor het volmachtkanaal: waarbij de uitbesteding van werkzaamheden binnen alle kanalen wordt gebruikt.

- Internet wordt vanuit het klassieke wereldbeeld niet gezien als distributiekanaal, maar een distributiemedium dat door alle kanalen wordt gebruikt.

- Het marktaandeel van de gevolmachtigden in de totale omvang bedraagt circa 20% tot 25%.

DISTRIBUTIE (VERGOEDINGEN)

- Elke uitspraak over welke beloning voor een adviseur/bemiddelaar redelijk is, begint en eindigt bij de vraag welke werkzaamheden hiervoor worden gedaan.
- Het meest gangbare verdienmodel kent een vergoeding in een percentage van de premie: het provisiemodel waarbij de doorlopende vergoeding wordt uitbetaald zolang de verzekering actief is. Binnen het provisiemodel varieert de beloning tussen de 10% en 27,5% van de premie.
- Er is een trend waarneembaar, waarbij aanbieders bij nieuw af te sluiten verzekeringen of bij (omzetting naar) het meeste actuele product een lagere provisie gaan hanteren.
- Nu al wordt er volop gebruik gemaakt van alternatieve verdienmodellen. Eén van deze modellen is het zogenaamde makelaarsmodel. Binnen dit model, waarbij de makelaar betaald wordt voor het koppelen van de koper aan de verkoper, wordt vaak bedoeld wanneer gesproken wordt over leadvergoedingen binnen zgn. affiliatie-programma's.
- Deze affiliatie-programma's worden meestal uitgevoerd via netwerkplatforms zoals Zanox, Daisycon en TradeTracker.
- Over het algemeen betalen de aanbieders (zoals Aegon, Reaal, Unive, Zelf, NN, FBTO, Centraal Beheer, e.a.) ruim meer als de vergelijkers (bijvoorbeeld HoyHoy, Independer) en volmachtbedrijven (zoals Meeus, VerzekerUzelf) die ook werken via affiliatie-programma's.
- De basis leadvergoedingen (eenmalig) variëren voor een AVP tussen de € 2,50 en € 35,-.

SCHADE (FREQUENTIE & GEMIDDELTE SCHADELAST)

- Volgens de laatste gepubliceerde cijfers (t/m 2011) van het Centrum voor Verzekeringsstatistiek (CVS), is de schadefrequentie al jaren stabiel. Op 3% van de polissen wordt jaarlijks schade gemeld. Aanvullende analyse van de volmachttekening over de periode 2012 t/m 2016 geeft een vergelijkbare uitkomst (2,92%).
- De gemiddelde schadelast – inclusief schadebehandelingskosten – bedraagt € 840,- (2011).
- De schaderatio schommelt rond de 60% van de verdiende premie.
- De schaderatio binnen de volmachttekening ligt onder het landelijk gemiddelde. Dit wordt vooral veroorzaakt door een structureel lagere gemiddelde schadelast. De gemiddelde schadelast bedraagt € 740,- (rekening houdende met een correctie voor schadebehandelingskosten¹)
- De totale schadelast (betaalde schade plus reserves) voor schaden van meer dan € 50.000,- bedraagt 15% van de verdiende premie.
- Door de lage schadefrequentie en de grote invloed van zogenaamde grote schaden, kan de AVP getypeerd worden als een “large loss portefeuille” in plaats van een portefeuille waarbij het rendement vooral afhankelijk is van de schadefrequentie.

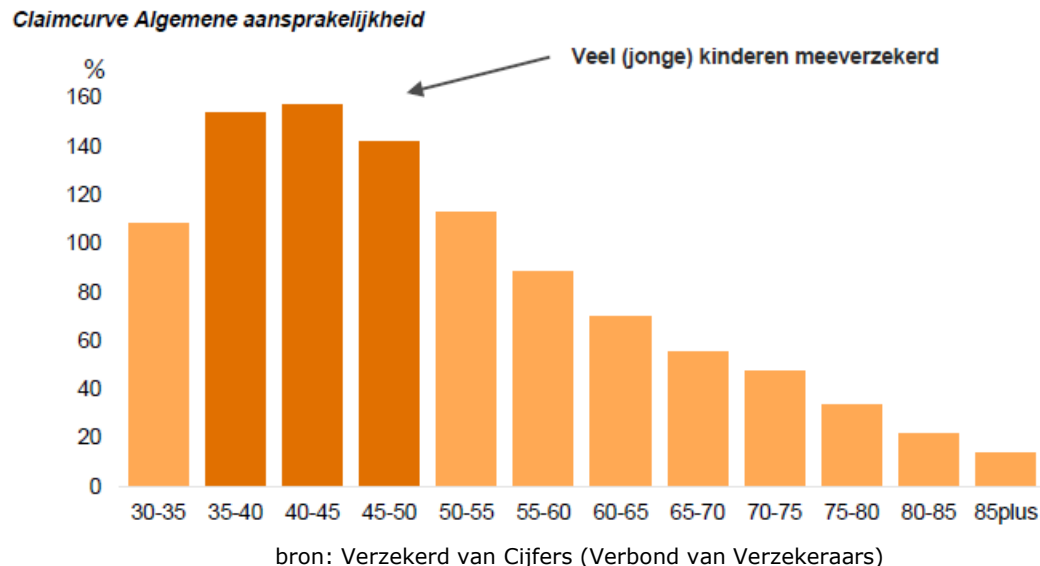
¹ Verzekeraars rekenen de kosten van schadebehandeling – inclusief de toe te rekenen overheadkosten – toe aan de schadelast. De gemiddelde schadelast is derhalve inclusief de eigen kosten en kosten van derden verbonden aan de behandeling van de schaden.

Gevolmachtigden ontvangen tekencommissie als vergoeding voor onder andere de behandeling van schaden door de gevolmachtigde. Deze kosten (tekencommissie) worden - net als de provisie - in de financiële verslaglegging verantwoord onder 'acquisitiekosten'. De gemiddelde schadelast binnen de volmachttekening is derhalve exclusief de kosten van schadebehandeling.

Om tot een vergelijk te komen is de gemiddelde schadelast binnen de volmachttekening gecorrigeerd: 50% van verdiende tekencommissie is toegerekend aan de schadelast. Een verdeling die aansluit bij de kostenverdeling bij verzekeraars.

SCHADE (RISICOFACTOREN)

- In Verzekerde van Cijfers 2015, publiceerde het Verbond van Verzekeraars de claimcurve voor Algemene aansprakelijk. Hieruit blijkt dat vooral gezinnen met (jonge) kinderen vaker een schade claimen.

- Aanvullende analyse van schaden binnen volmachttekening over de periode 2012 t/m 2016 bevestigt deze hogere schadefrequentie bij gezinnen met (jongere) kinderen. Echter de gemiddelde schadelast ligt bij deze doelgroep 25% onder het landelijk gemiddelde.
- Huisdieren, honden in het bijzonder, lijken een veel grotere risicofactor: zij zijn direct verantwoordelijk voor 15% van de totale schadelast en bijna 20% van het aantal grote schaden met een totale schadelast (betaalde schade plus reserves) van meer dan € 50.000,-
- Een 'nieuw' (fraude) fenomeen in opkomst lijkt het aantal schaden aan mobiele apparatuur. Veroorzaakt door verzekerden: kinderen (uit logeren), veganistische huisdieren met een sterke voorkeur voor Appels of bezoekers.

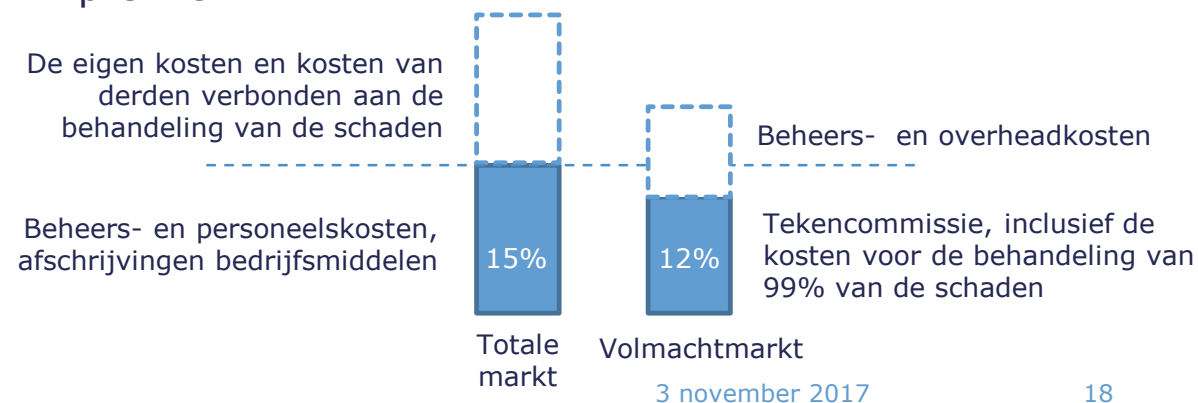
KOSTEN EN RENDEMENT

- Eén keer per jaar publiceert De Nederlandsche Bank (DNB) de gegevens van (individuele) verzekeraars. Vanaf 2016 is Solvency II voor verzekeraars het geldende regime. De (individuele) gegevens op basis van de Solvency I jaarstaten bevatten cijfers tot en met het boekjaar 2015¹.
- De DNB publiceert uitsluitend de cijfers voor de branche Algemene aansprakelijkheid en maakt geen onderscheid tussen particuliere en bedrijfsmatige verzekeringen.
- Het Verbond van Verzekeraars verstrekt alleen aanvullende informatie aan de leden.

Aan de hand van de beschikbare cijfers en aanvullende analyses door Koko Kroup ontstaat het navolgende beeld voor herverzekering:

- De bruto geboekte schaden bedraagt circa 60% van de bruto verdiende premie. Binnen de volmachttekening ligt de schaderatio enkele %-punten lager.

- De acquisitiekosten (provisie en tekencommissie) bedragen circa 20% van de totale bruto verdiende premie (alle kanalen).
- Indien de acquisitiekosten worden uitgesplitst binnen de volmachttekening, dan bedraagt de provisie circa 22% en de tekencommissie circa 12% van de bruto verdiende premie.
- De Beheers- en personeelskosten en afschrijvingen bedrijfsmiddelen (exclusief de eigen kosten en kosten van derden verbonden aan de behandeling van de schaden) bedragen 15% van de bruto verdiende premie

BIJLAGEN

PRODUCTDOSSIER AVP 2017-09

ONTWIKKELING AANTAL HUISHOUDENS (TABEL)

	Totaal particuliere huishoudens	Eenpersoons huishouden	Meerpersoonshuishouden			Aantal personen				
			Totaal	Zonder kinderen	Met kinderen	1	2	3	4	5 of meer
2000	6.801.008	2.272.219	4.528.789	2.062.123	2.466.666	2.272.219	2.242.256	897.408	943.509	445.616
2001	6.866.954	2.307.075	4.559.879	2.073.831	2.486.048	2.307.075	2.258.102	901.442	950.980	449.355
2002	6.934.263	2.344.903	4.589.360	2.082.747	2.506.613	2.344.903	2.275.128	903.233	959.431	451.568
2003	6.995.724	2.383.580	4.612.144	2.095.156	2.516.988	2.383.580	2.292.761	903.778	964.621	450.984
2004	7.049.280	2.423.950	4.625.330	2.099.479	2.525.851	2.423.950	2.302.372	904.913	969.062	448.983
2005	7.090.965	2.449.378	4.641.587	2.110.295	2.531.292	2.449.378	2.317.627	905.839	973.043	445.078
2006	7.146.088	2.502.084	4.644.004	2.114.857	2.529.147	2.502.084	2.328.134	902.872	973.351	439.647
2007	7.190.543	2.536.891	4.653.652	2.128.727	2.524.925	2.536.891	2.347.504	900.559	972.325	433.264
2008	7.242.202	2.571.014	4.671.188	2.148.277	2.522.911	2.571.014	2.371.615	900.475	971.097	428.001
2009	7.312.579	2.619.394	4.693.185	2.166.972	2.526.213	2.619.394	2.396.462	901.234	971.092	424.397
2010	7.386.144	2.669.516	4.716.628	2.181.514	2.535.114	2.669.516	2.417.798	907.781	970.519	420.530
2011	7.443.801	2.708.251	4.735.550	2.187.823	2.547.727	2.708.251	2.439.795	904.504	972.431	418.820
2012	7.512.824	2.761.764	4.751.060	2.192.158	2.558.902	2.761.764	2.455.421	909.274	971.486	414.879
2013	7.569.371	2.802.182	4.767.189	2.202.863	2.564.326	2.802.182	2.474.729	914.480	967.899	410.081
2014	7.590.228	2.803.852	4.786.376	2.216.508	2.569.868	2.803.852	2.498.744	920.496	964.012	403.124
2015	7.665.198	2.867.797	4.797.401	2.224.618	2.572.783	2.867.797	2.512.123	923.286	961.010	400.982
2016	7.720.787	2.906.334	4.814.453	2.235.783	2.578.670	2.906.334	2.530.437	924.877	958.746	400.393

VOORWAARDENVERGELIJKING I

Maatschappij	ABNAMRO	Aegon	Allianz	ANWB-leden	AON Direct	ASR	Avéro Achmea	Bovemij	Centraal Beheer	DAK	Delta Lloyd	Ditzo	FBTO
Voorwaarden	0516 mei 2016	2010-AV	AVP16A	PKT ANG	TG 2017-05	VP AS 2015-01	P-A116-7	P50A1701	WO3111	AVP-DV1701	M.03.2.31 C 0917	D AS 2013-01	16010159 042C 16.05
Oppassen of logeren	+	++	++	=	-	-	+	++	-	+	+	++	-
Schade veroorzaakt tijdens oppassen of tijdens logeren bij iemand anders is verzekerd.	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Nee
Maximale vergoeding	€ 25.000	Onbeperkt	Onbeperkt	€ 12.500	N.v.t.	N.v.t.	€ 25.000	Onbeperkt	N.v.t.	€ 25.000	€ 25.000	Onbeperkt	N.v.t.
Schade tijdens een vriendendienst	+	=	-	=	=	=	+	-	=	+	+	=	=
Schade die je veroorzaakt tijdens een vriendendienst is verzekerd.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Maximale vergoeding	€ 25.000	€ 12.500	€ 11.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 25.000	€ 11.345	€ 12.500	€ 25.000	€ 25.000	€ 12.500	€ 12.500
Schade door een huisdier	=	=	=	=	-	=	=	=	=	=	=	=	=
Schade die jouw huisdieren bij iemand anders veroorzaken, is verzekerd.	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Schade door de eigen woning	=	=	=	+	=	=	=	+	+	+	+	=	=
Schade veroorzaakt door je eigen woning in Nederland is verzekerd.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Nog niet of niet meer bewoonde woning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Max. 1 andere woning, permanent bewoond / verhuurd (max. 2 part. huishoudens)	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee
Opzicht	+	=	=	=	=	=	+	-	=	+	+	=	=
Schade aan gehuurde spullen	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Schade aan geleende spullen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Maximale vergoeding	€ 25.000	€ 12.500	€ 12.500	€ 15.000	€ 12.500	€ 12.500	€ 25.000	€ 4.550	€ 12.500	€ 25.000	€ 25.000	€ 12.500	€ 12.500
Schade door sport en spel	+	--	--	=	--	--	+	--	--	+	+	--	--
Als je tijdens het sporten iemand verwondt of spullen van een ander kapotmaakt.	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee	Nee
Schade aan een medespeler	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Maximale vergoeding	€ 25.000	N.v.t.	N.v.t.	€ 12.500	N.v.t.	N.v.t.	€ 25.000	N.v.t.	N.v.t.	€ 25.000	€ 25.000	N.v.t.	N.v.t.
Bijzonderheden	=	=	=	=	=	=	=	-	=	=	=	=	=
Het standaard eigen risico	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Eigen risico opzicht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 50	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

VOORWAARDENVERGELIJKING II

Maatschappij	Generali	Goudse	Hema	IAK	ING Bank	Inshared	Klaverblad	London	Meeus	Nationale-Nederlanden	NH1816	nowGo	Ohra
Voorwaarden	02-2016	Versie 2.0	Versie 3.0	AP15	Versie AVP 7	Juni 2015	AP 14	AVP 141	OV AVP 01-17	PP-1100-03	Polismantel 3615	N.AV.A.17.05	AVP 1503
Oppassen of logeren	-	++	-	++	=	++	++	-	++	=	=	++	+
Schade veroorzaakt tijdens oppassen of tijdens logeren bij iemand anders is verzekerd.	Nee	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Maximale vergoeding	N.v.t.	Onbeperkt	N.v.t.	Onbeperkt	€ 12.500	Onbeperkt	Onbeperkt	N.v.t.	Onbeperkt	€ 12.500	€ 15.000	Onbeperkt	€ 25.000
Schade tijdens een vriendendienst	=	=	-	=	=	=	+	=	=	=	=	+	+
Schade die je veroorzaakt tijdens een vriendendienst is verzekerd.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Maximale vergoeding	€ 15.000	€ 15.000	€ 7.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 15.000	Onbeperkt	€ 11.345	€ 12.500	€ 12.500	€ 15.000	€ 25.000	€ 25.000
Schade door een huisdier	=	=	=	=	=	=	=	-	=	=	=	=	=
Schade die jouw huisdieren bij iemand anders veroorzaken, is verzekerd.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Schade door de eigen woning	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	+	=	+
Schade veroorzaakt door je eigen woning in Nederland is verzekerd.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Nog niet of niet meer bewoonde woning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Max. 1 andere woning, permanent bewoond / verhuurd (max. 2 part. huishoudens)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja
Opzicht	=	=	=	+	=	=	+	-	=	=	=	-	+
Schade aan gehuurde spullen	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Schade aan geleende spullen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Maximale vergoeding	€ 15.000	€ 15.000	€ 12.500	€ 25.000	€ 12.500	€ 15.000	€ 25.000	€ 11.345	€ 12.500	€ 12.500	€ 15.000	€ 5.000	€ 25.000
Schade door sport en spel	--	--	--	++	--	=	--	--	++	=	--	--	+
Als je tijdens het sporten iemand verwondt of spullen van een ander kapotmaakt.	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja
Schade aan een medespeler	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
Maximale vergoeding	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Onbeperkt	N.v.t.	€ 15.000	N.v.t.	N.v.t.	Onbeperkt	€ 12.500	N.v.t.	N.v.t.	€ 25.000
Bijzonderheden	=	=	--	--	=	--	=	=	--	=	=	-	=
Het standaard eigen risico	€ 0	€ 0	€ 100	€ 50	€ 0	€ 100	€ 0	€ 0	€ 50	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Eigen risico opzicht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 45	€ 0

VOORWAARDENVERGELIJKING III

Maatschappij	Rabobank / Interpolis	Reaal	SNS	Unigarant	United Insurance	Univé	Verzekeraar	VGA	VVAA	Zekur	Zelf	Zevenwouden	Zicht
Voorwaarden	AVP-RV-50-161	03108 16-01	INTAVP1004		MV 03.2.31 B	Versie 2	770617 (aug2014) A	VGA A03	AVP-1409	ZEKURAVP10	AVS.10.01	ZW-AV-01	PP-0000-04
Oppassen of logeren	+	++	++	=	=	=	++	-	=	-	-	++	++
Schade veroorzaakt tijdens oppassen of tijdens logeren bij iemand anders is verzekerd.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja
Maximale vergoeding	€ 25.000	Onbeperkt	Onbeperkt	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	Onbeperkt	N.v.t.	€ 12.500	N.v.t.	N.v.t.	Onbeperkt	Onbeperkt
Schade tijdens een vriendendienst	+	+	+	=	=	=	=	=	=	=	+	=	=
Schade die je veroorzaakt tijdens een vriendendienst is verzekerd.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Maximale vergoeding	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 15.000	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 25.000	€ 12.500	€ 12.500
Schade door een huisdier	=	=	=	=	=	=	=	-	=	=	=	=	=
Schade die jouw huisdieren bij iemand anders veroorzaken, is verzekerd.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Schade door de eigen woning	=	=	=	+	+	+	=	=	=	+	=	-	=
Schade veroorzaakt door je eigen woning in Nederland is verzekerd.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Nog niet of niet meer bewoonde woning	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Max. 1 andere woning, permanent bewoond / verhuurd (max. 2 part. huishoudens)	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee
Opzicht	+	+	++	=	=	=	=	=	=	+	-	--	+
Schade aan gehuurde spullen	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Schade aan geleende spullen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Maximale vergoeding	€ 25.000	€ 20.000	Onbeperkt	€ 15.000	€ 12.500	€ 12.500	€ 15.000	€ 12.500	€ 12.500	€ 25.000	€ 5.000	€ 12.500	€ 25.000
Schade door sport en spel	+	--	--	=	=	=	--	--	=	--	--	--	--
Als je tijdens het sporten iemand verwondt of spullen van een ander kapotmaakt.	Ja	Nee	Nee	Ja	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee	Nee
Schade aan een medespeler	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Maximale vergoeding	€ 25.000	N.v.t.	N.v.t.	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	N.v.t.	N.v.t.	€ 12.500	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bijzonderheden	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	-	=	=
Het standaard eigen risico	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Eigen risico opzicht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 45	€ 0	€ 0

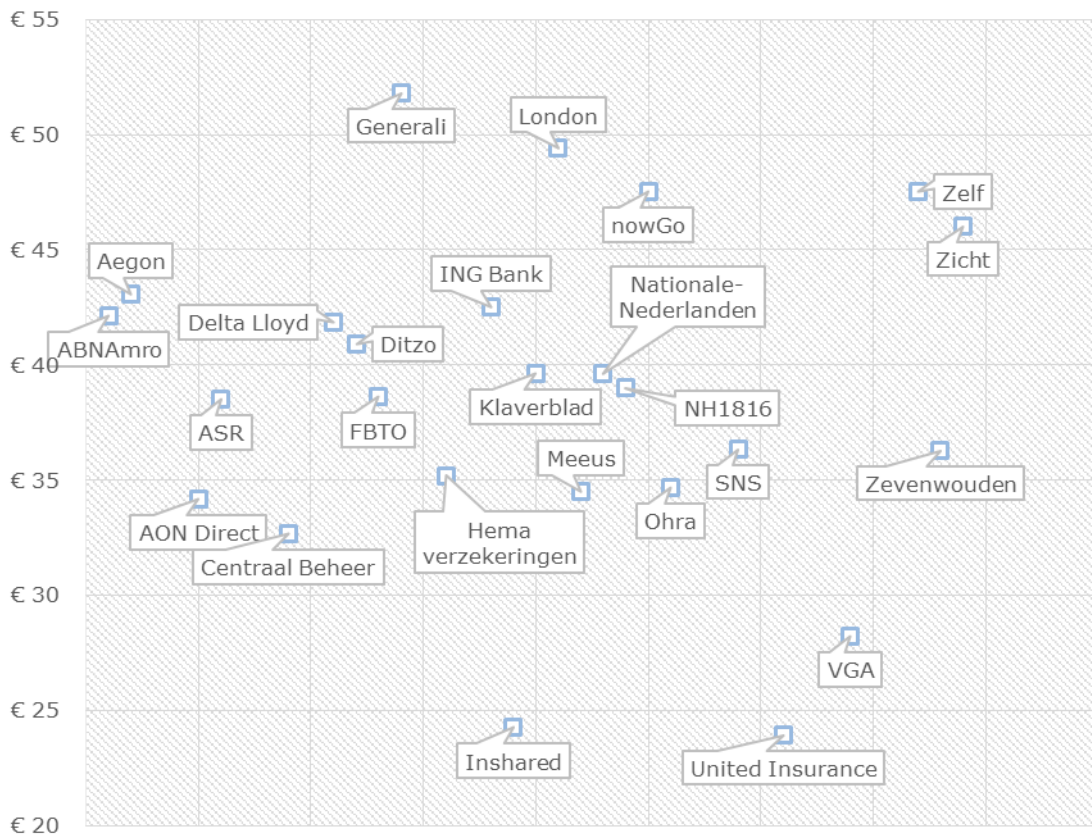
PREMIEVERGELIJKING (TABEL)

Label	Bron	Bijzonderheden	Alleenstaande zonder kinderen		Alleenstaande met kinderen		Gezin zonder kinderen		Gezin met kinderen	
			€ 1 milj. t/m € 1,5 milj.	€ 2,5 milj.	€ 1 milj. t/m € 1,5 milj.	€ 2,5 milj.	€ 1 milj. t/m € 1,5 milj.	€ 2,5 milj.	€ 1 milj. t/m € 1,5 milj.	€ 2,5 milj.
ABNAMro	Website aanbieder		€ 42,12		€ 70,44		€ 64,56		€ 70,44	
Aegon	Website aanbieder		€ 43,08	€ 51,84	€ 71,88	€ 88,08	€ 64,68	€ 78,96	€ 78,96	€ 97,08
Allianz	Consumentenbond			€ 64,20		€ 109,80	€ 82,08	€ 95,28	€ 93,24	€ 109,80
ANWB-leden	Website aanbieder			€ 36,57		€ 60,95		€ 60,95		€ 60,95
AON Direct	Website aanbieder		€ 34,18	€ 38,42	€ 51,43	€ 66,55	€ 51,43	€ 66,55	€ 51,43	€ 66,55
ASR	Website aanbieder	excl. Sterdekking	€ 38,52	€ 46,44	€ 66,00	€ 79,20	€ 66,00	€ 79,20	€ 66,00	€ 79,20
Avéro Achmea	Consumentenbond			€ 50,88		€ 76,20		€ 76,20		€ 76,20
Bovemij	Website aanbieder	Gediff. labels								
Centraal Beheer	Website aanbieder		€ 32,67	€ 53,24	€ 55,66	€ 93,17	€ 55,66	€ 93,17	€ 55,66	€ 93,17
DAK	Op verzoek verstrekt			€ 38,12		€ 65,34		€ 65,34		€ 65,34
Delta Lloyd	Website aanbieder		€ 41,85	€ 47,83	€ 62,79	€ 71,74	€ 62,79	€ 71,74	€ 62,79	€ 71,74
Ditzo	Website aanbieder	Afkoop eigen risico	€ 40,92		€ 63,00		€ 52,44		€ 69,96	
FBTO	Website aanbieder	Afkoop eigen risico	€ 38,60		€ 55,90		€ 47,92		€ 62,56	
Generali	Website aanbieder		€ 51,84	€ 58,08	€ 66,36	€ 75,36	€ 64,32	€ 72,60	€ 67,08	€ 78,12
Goudse	Consumentenbond			€ 44,88		€ 76,80		€ 76,80		€ 76,80
Hema verzekeringen	Website aanbieder		€ 35,16		€ 50,64		€ 42,84		€ 58,56	
IAK	Website aanbieder			€ 51,84		€ 86,52		€ 86,52		€ 86,52
ING Bank	Website aanbieder		€ 42,53		€ 70,88		€ 70,88		€ 70,88	
Inshared	Website aanbieder		€ 24,24		€ 54,60		€ 49,08		€ 54,60	
Klaverblad	Website aanbieder	Zonder eigen risico	€ 39,63	€ 47,81	€ 65,04	€ 78,06	€ 65,04	€ 78,06	€ 65,04	€ 78,06
London	Website aanbieder		€ 49,42	€ 62,43	€ 80,64	€ 104,06	€ 72,58	€ 93,65	€ 80,64	€ 104,06
Meeus	Website aanbieder		€ 34,52	€ 43,95	€ 65,91	€ 81,60	€ 65,91	€ 81,60	€ 65,91	€ 81,60
Nationale-Nederlanden	Website aanbieder		€ 39,62	€ 44,64	€ 68,56	€ 81,02	€ 54,80	€ 62,46	€ 72,37	€ 85,67
NH1816	Op verzoek verstrekt		€ 39,00	€ 49,00	€ 55,00	€ 65,00	€ 53,00	€ 63,00	€ 61,00	€ 71,00
nowGo	Website aanbieder		€ 47,52		€ 69,36		€ 54,72		€ 69,36	
Ohra	Website aanbieder		€ 34,68	€ 39,48	€ 55,56	€ 63,12	€ 48,60	€ 55,20	€ 62,64	€ 71,04
Rabobank / Interpolis	Website aanbieder			€ 39,48		€ 88,44		€ 58,20		€ 88,44
Reaal	Website aanbieder			€ 37,80		€ 65,04		€ 59,52		€ 70,32
SNS	Website aanbieder		€ 36,36		€ 63,60		€ 63,60		€ 63,60	
Unigarant	Website aanbieder			€ 46,37		€ 77,30		€ 77,30		€ 77,30
United Insurance	Website aanbieder		€ 23,95	€ 27,83	€ 38,32	€ 44,77	€ 38,32	€ 44,77	€ 47,89	€ 55,66
Univé	Website aanbieder			€ 42,83		€ 66,01		€ 60,01		€ 66,01
Verzekerezelf	Website aanbieder			€ 40,91		€ 70,05		€ 70,05		€ 70,05
VGA	Website aanbieder		€ 28,21	€ 31,69	€ 42,42	€ 54,90	€ 42,42	€ 54,90	€ 42,42	€ 54,90
VVAA	Website aanbieder			€ 37,35		€ 64,58		€ 64,58		€ 64,58
Zekur	Website aanbieder	alleen i.c.m. inboedel								
Zelf	Website aanbieder		€ 47,52		€ 69,36		€ 54,72		€ 69,36	
Zevenwouden	Op verzoek verstrekt		€ 36,30	€ 48,40	€ 60,50	€ 72,60	€ 60,50	€ 72,60	€ 60,50	€ 72,60
Zicht	Website aanbieder		€ 46,04	€ 51,88	€ 79,68	€ 94,19	€ 63,69	€ 72,60	€ 84,11	€ 99,58

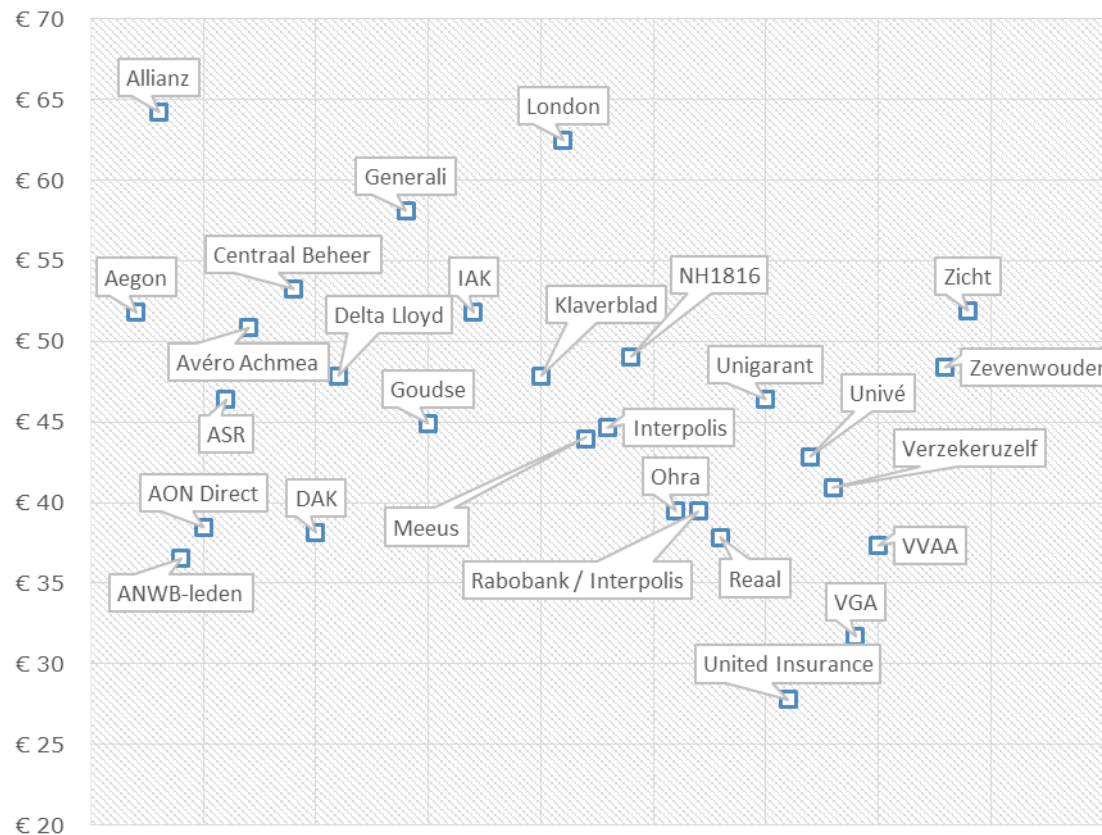
- 1) Jaarpremie, inclusief assurantiebelasting, exclusief poliskosten. Indien er geen jaarpremies getoond werden, is uit gegaan van de maandpremies x 12
- 2) De premies zijn verkregen in de eerste week van september 2017.

PREMIEVERGELIJKING I

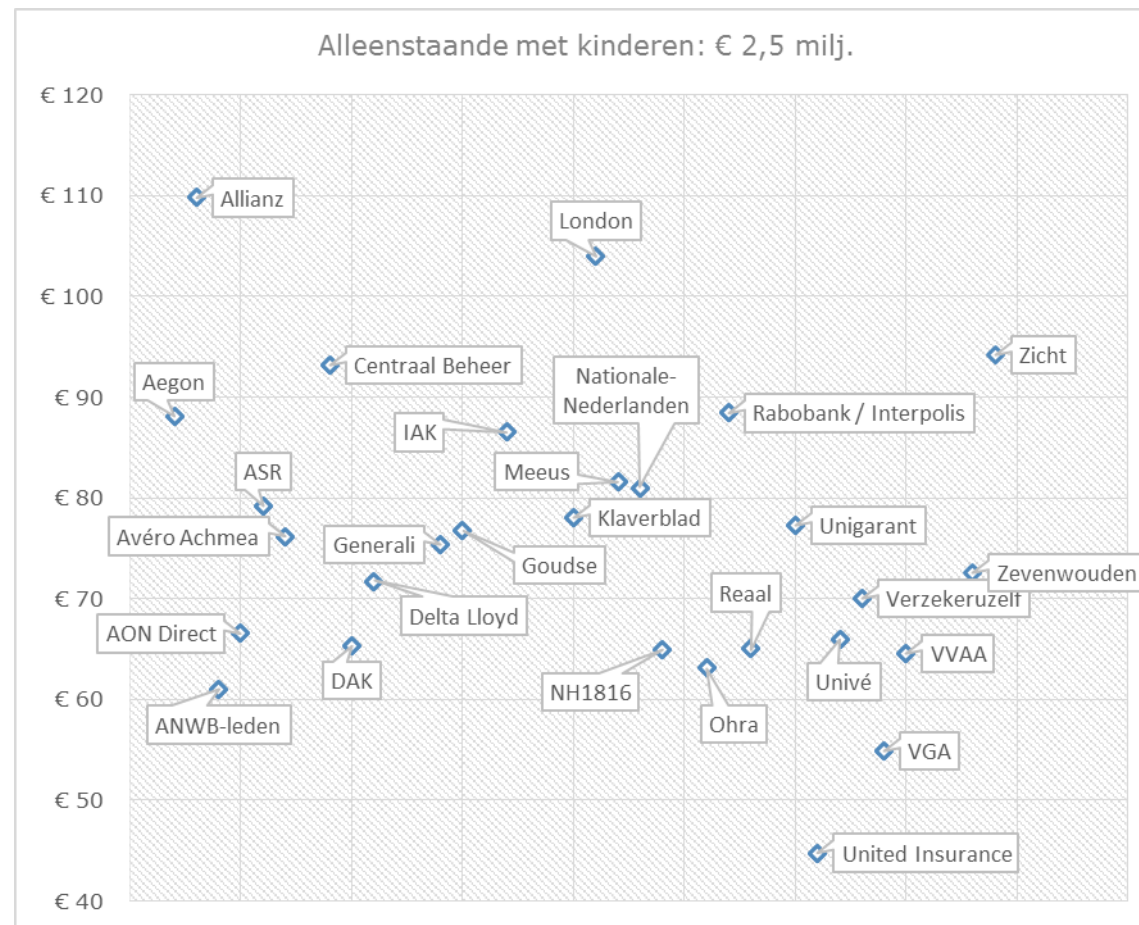
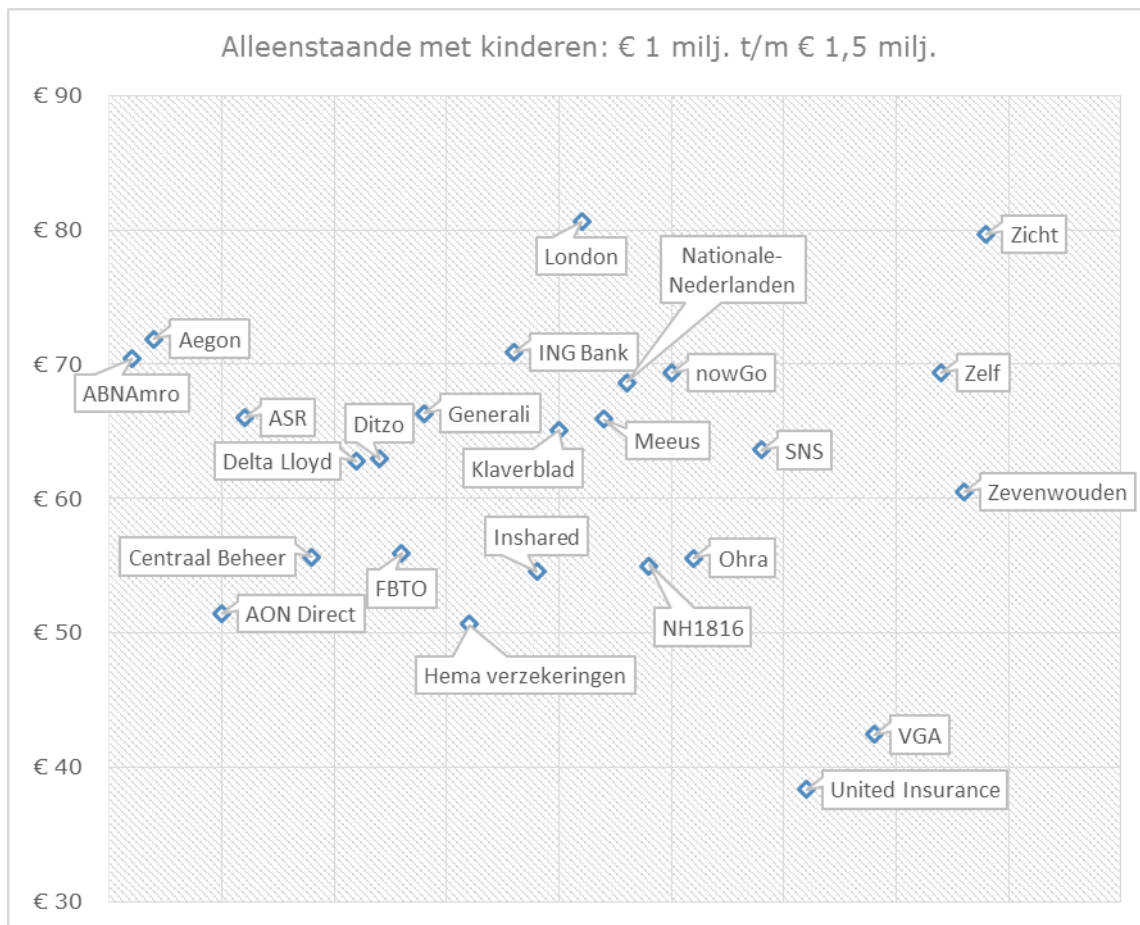
Alleenstaande zonder kinderen: € 1 milj. t/m € 1,5 milj.

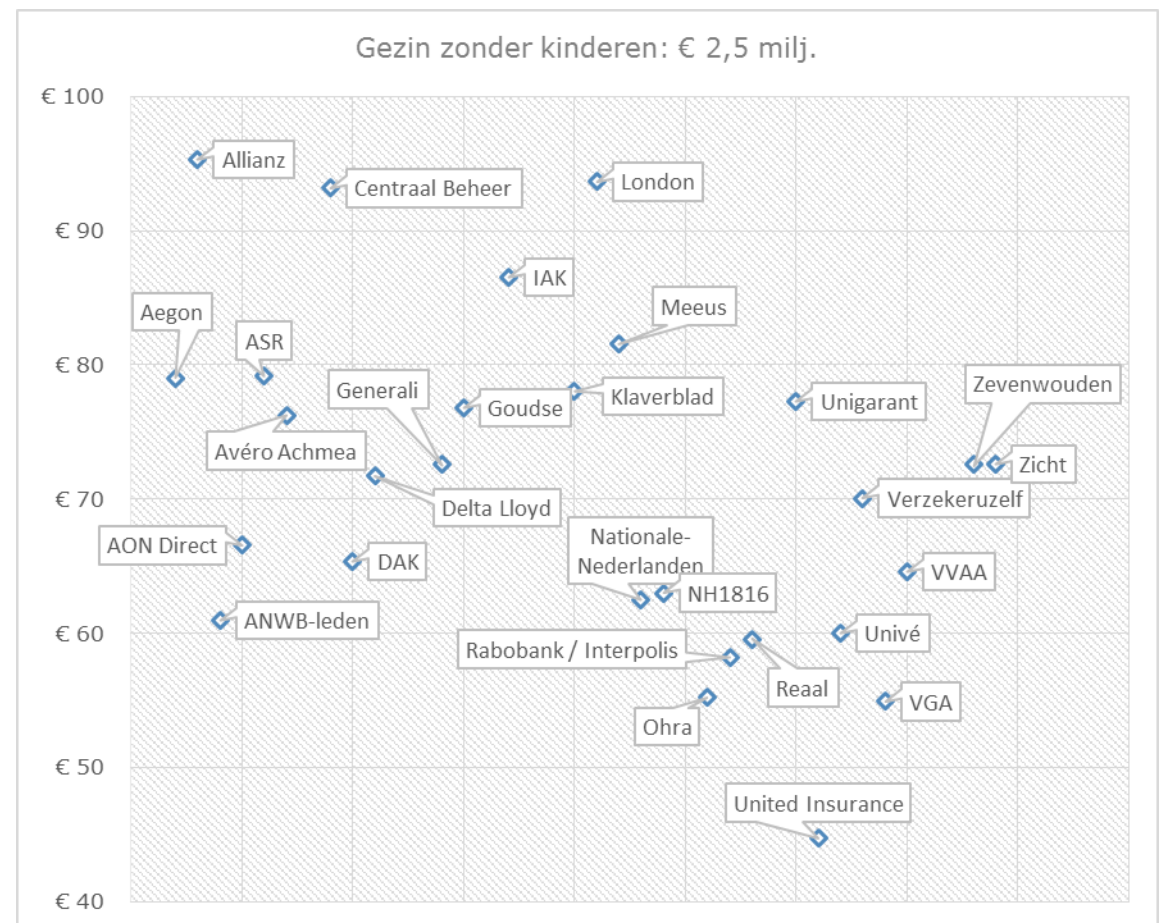
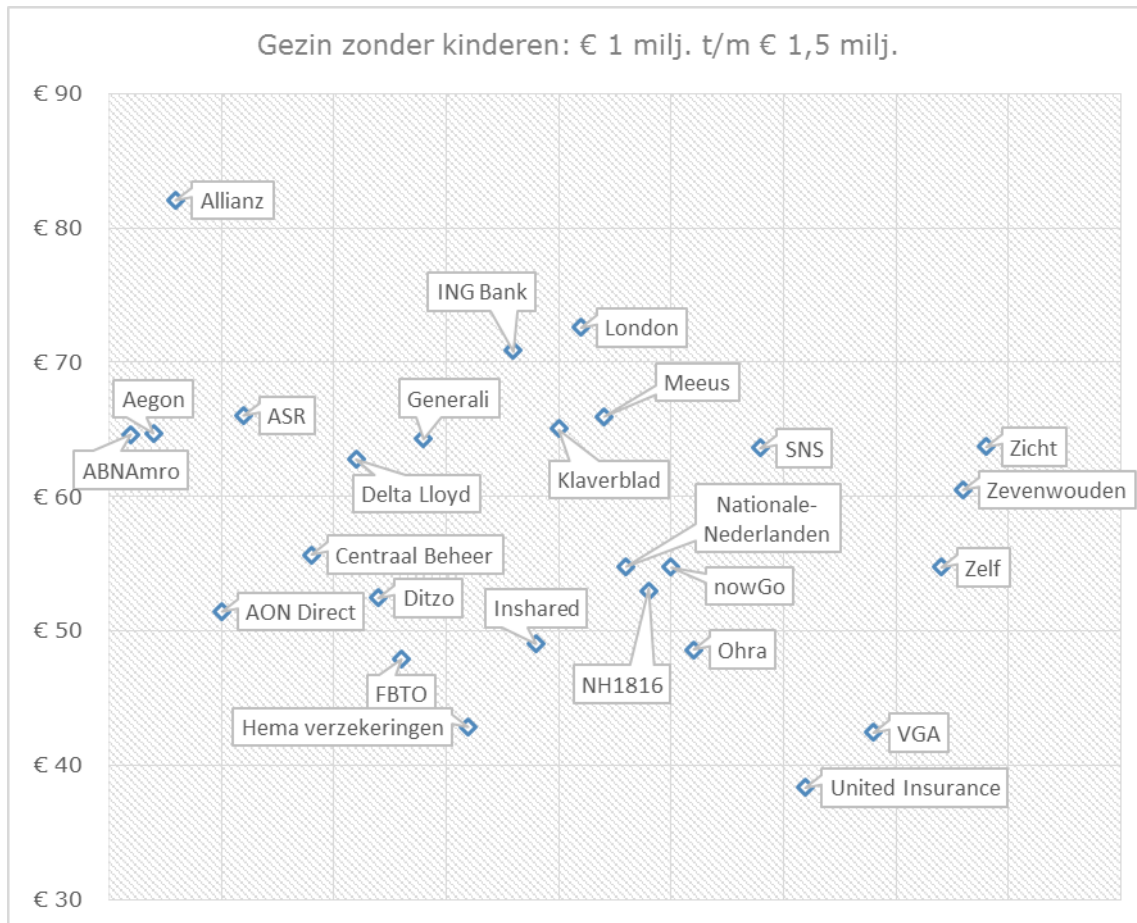
Alleenstaande zonder kinderen: € 2,5 milj.

PREMIEVERGELIJKING II

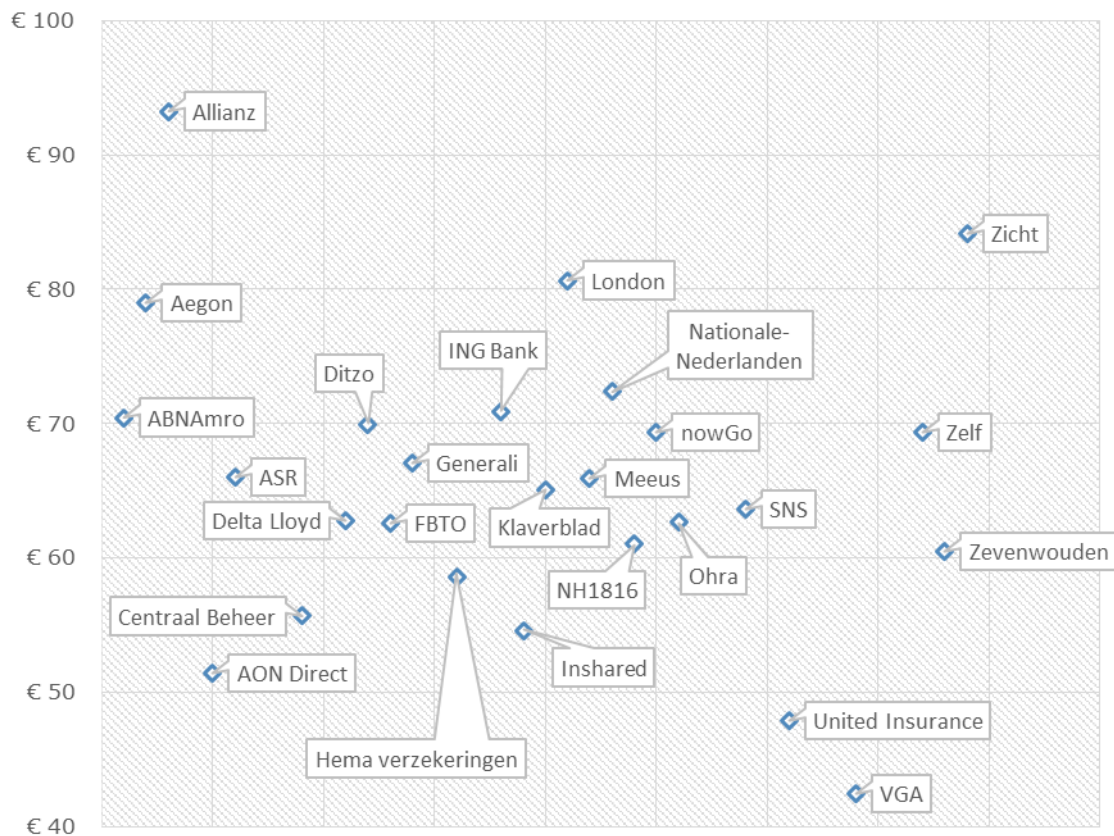

PREMIEVERGELIJKING III

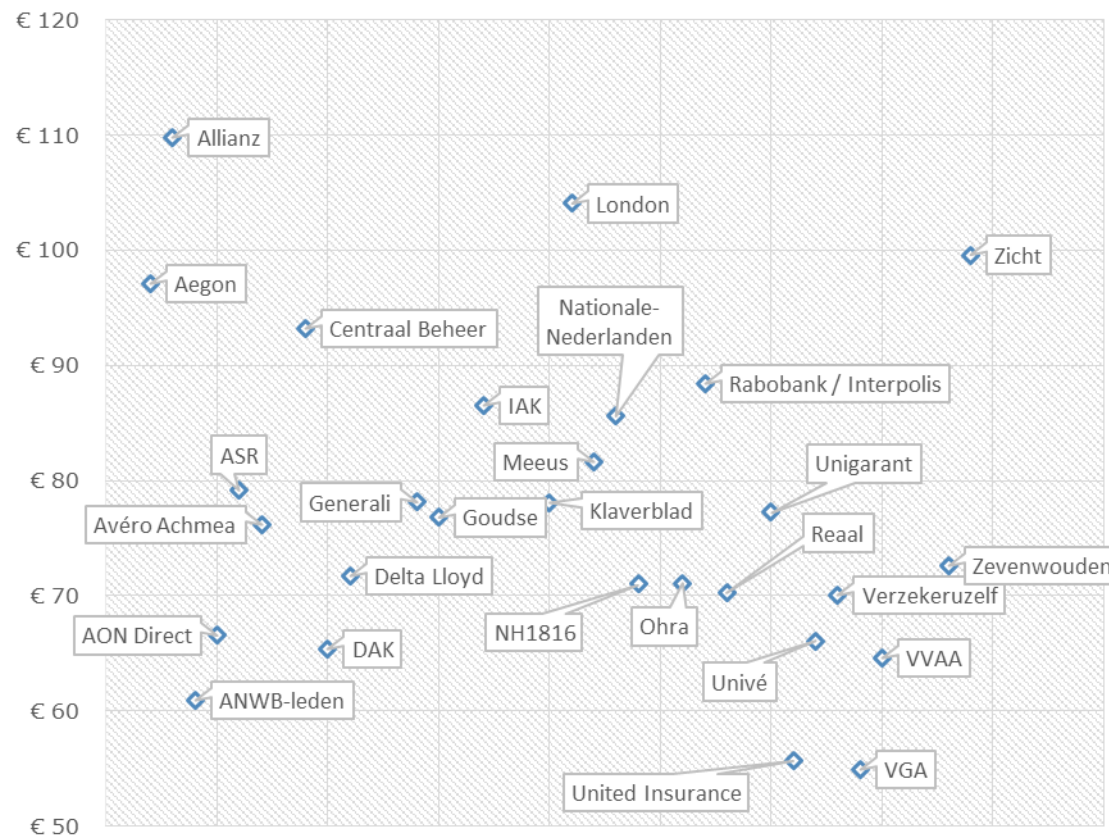

PREMIEVERGELIJKING IV

Gezin met kinderen: € 1 milj. t/m € 1,5 milj.

Gezin met kinderen: € 2,5 milj.

GEGEVENS OP BASIS VAN DE SOLVENCY I JAARSTATEN

Technische rekening schadeverzekeraars

Branche: Algemene aansprakelijkheid

Miljoenen euro's

Datum laatste wijziging: 08-08-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Premies						
Brutopremies	1.139	1.046	1.116	1.125	1.064	1.033
Uitgaande herverzekeringspremies	139	115	117	130	96	115
Eigen rekening	1.001	932	999	995	968	917
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies en lopende risico's, bruto	-14	-43	-6	-14	5	7
Aandeel herverzekeraars	-10	-10	-8	-2	-2	18
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies en lopende risico's, eigen rekening	-5	-33	2	-11	7	-10
Verdiende premies eigen rekening (+)	1.005	965	997	1.006	961	927
Toegerekende opbrengst van beleggingen (+)	89	68	86	82	63	50
Overige technische baten eigen rekening (+)	4	3	2	29	1	4
Schaden						
Geboekte schaden, bruto	627	640	512	667	698	669
Aandeel herverzekeraars	92	118	2	83	121	93
Geboekte schaden, eigen rekening	535	522	510	584	577	576
Wijziging voorziening voor te betalen schaden, bruto	-75	-38	189	119	-27	-12
Aandeel herverzekeraars	-29	-35	111	15	-61	-32
Wijziging voorziening voor te betalen schaden, eigen rekening	-45	-3	78	104	34	20
Geleden schaden, eigen rekening (-)	490	519	588	688	611	596
Wijziging overige technische voorziening						
Wijziging overige technische voorzieningen, bruto					0	0
Aandeel herverzekeraars						
Wijziging overige technische voorzieningen, eigen rekening (-)					0	0

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Winstdeling en kortingen (-)	2	2	2	2	2	1
Kosten						
Acquisitiekosten	251	232	242	241	223	210
<i>(in % van de brutopremies)</i>	22%	22%	22%	21%	21%	20%
Beheers- en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen	135	142	140	134	147	151
<i>(in % van de brutopremies)</i>	12%	14%	13%	12%	14%	15%
Provisie ontvangen van herverzekeraars	23	17	16	17	12	12
Winstdeling ontvangen van herverzekeraars	0	2	2	2	1	3
Bedrijfskosten (-)	363	355	364	356	358	346
Overige technische lasten eigen rekening (-)	3	1	3	4	0	0
Wijziging egalisatievoorziening eigen rekening (-)						
RESULTAAT TECHNISCHE REKENING (=)	240	159	128	66	53	39
Ratio's						
Schaderatio, bruto	48	55	62	69	63	64
Kostenratio, bruto	33	34	34	33	35	35
Combined ratio, bruto	81	90	97	102	98	99
Schaderatio, eigen rekening	49	54	59	68	64	64
Kostenratio, eigen rekening	36	37	37	35	37	37
Combined ratio, eigen rekening	85	91	95	104	101	102

DISCLAIMER

Centrum voor Verzekeringsstatistiek

KoKo Kroup heeft gebruik gemaakt van openbare data van het Centrum voor Verzekeringsstatistiek (CVS), gepubliceerd door het Verbond van Verzekeraars. Het Verbond van Verzekeraars was niet in staat aanvullende informatie te verstrekken of eerder gepubliceerde tijdreeksen te actualiseren, omdat

- deze informatie alleen voor leden beschikbaar is;
- zij geen goede of voldoende input meer aangeleverd kreeg door de leden om bepaalde trendreeksen te continueren (gemiddelde schadelast en schadefrequentie).

Aanvullend onderzoek en analyses

- De aanvullende analyses door KoKo Kroup zijn gebaseerd op een representatieve steekproef onder gevormachtigden.
- De vereiste steekproefgrootte om een betrouwbaarheidsniveau van 99% en marge van 2% te bereiken, bedraagt 4.145 polissen en 4.074 schaden.
- De gehanteerde steekproefgrootte ligt met geanonimiseerde data van enkele tienduizenden schaden en polissen en statistische informatie over enkele honderdduizenden polissen, zeer ruim boven het vereiste niveau. Daarnaast is rekening gehouden met een adequate spreiding naar bedieningsconcept, regio en productassortiment.

Premie- en voorwaardenvergelijking

- De premies zijn verkregen via de website van de aanbieder. Alleen indien de aanbieder zelf geen premie wilde offeren, is gebruik gemaakt van de vergelijker van de Consumentenbond.

- De premievergelijking is gebaseerd op de jaarpremie, inclusief assurantiebelaasting maar exclusief poliskosten. Indien er geen jaarpremies getoond werden, is uit gegaan van de maandpremies x 12.
- De premies en voorwaarden zijn verzameld in de eerste week van september 2017.
- De voorwaardenvergelijking is gebaseerd op de 'verzekeringskaarten' die beschikbaar waren via de website van de aanbieder begin september 2017.
- Indien in de 'verzekeringskaart' verwezen werd naar de polisvoorwaarden of indien de verzekeringskaart onduidelijk was, zijn de polisvoorwaarden geraadpleegd.
- De verzekeringskaart en/of de polisvoorwaarden zijn geïnterpreteerd door personen met meer dan 30 jaar werkervaring in de verzekeringsbranche. Indien de interpretatie niet juist is, dan dient de aanbieder de verzekeringskaart en/of polisvoorwaarden aan te passen. Blijkbaar zijn deze zelfs niet duidelijk genoeg voor personen met meer dan 30 jaar relevante werkervaring.